

DJEČJI VRTIĆ DUGA RESA

KURIKULUM DJEČJEG VRTIĆA DUGA RESA ZA PEDAGOŠKU GODINU 2019./2020.

RAVNATELJ

Ana Božić

rujan, 2019. godine

DJEČJI VRTIĆ DUGA RESA
UPRAVNO VIJEĆE
KLASA: 601-02/19-02/01
URBROJ: 2133/78-05-19-
Duga Resa, 26 rujna 2019. godine

Na temelju članka 15. Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju (NN 10/97, 107/07 i 94/13) i članka 42. Statuta Dječjeg vrtića Duga Resa na prijedlog ravnateljice Dječjeg vrtića Duga Resa, na 12. sjednici Upravnog vijeća Dječjeg vrtića Duga Resa održanoj 26. rujna 2019. godine donijelo je

KURIKULUM DJEČJEG VRTIĆA DUGA RESA ZA PEDAGOŠKU GODINU 2019./2020.

PREDSJEDNIK UPRAVNOG VIJEĆA

Danijela Salopek

ŽUPANIJA: Karlovačka

GRAD: Duga Resa

ADRESA: Ul. doktora Ivana Banjavčića 2,
47 250 Duga Resa

E-MAIL: vrticdresa@gmail.com

URL: www.vrtic-dugaresa.hr

Tel.: 047/ 841 - 110

MATIČNI BROJ: 3065928

OIB: 97060388897

OSNIVAČ: Grad Duga Resa

GODINA OSNIVANJA: 1926.

RAVNATELJICA: Ana Božić

MATIČNI OBJEKT: RESICA (Ulica doktora Ivana Banjavčića 2, Duga Resa)

PODRUČNI ODJELI:

KASAR (Kasar 17, Duga Resa)

MASLAČAK (Trg hrvatskih mučenika 18, Duga Resa)

GENERALSKI STOL (Generalski Stol 23, Generalski Stol)

Ustanova je upisana u Trgovački sud u Karlovcu pod registarskim brojem (MBS) 020024863
dana 22. svibnja 2017. godine.

SADRŽAJ

1. KURIKULUM ZA RANI I PREDŠKOLSKI ODGOJ I OBRAZOVANJE	2
1.1. O KURIKULUMU ZA RANI I PREDŠKOLSKI ODGOJ I OBRAZOVANJE	2
1.2. POLAZIŠTA KURIKULUMA DJEČJEG VRTIĆA DUGA RESA	3
1.2.1. Za dijete.....	3
1.2.2. Za roditelje.....	3
1.2.3. Za prostorno, materijalno i vremensko okruženje	3
1.2.4. Za ozračje.....	3
1.2.5. Za stručni tim i odgojitelje	3
1.2.6. Za ostale zaposlenike	4
1.3. NAČELA	4
1.3.1. Organizacija poticajnog prostora i materijala	4
1.3.2. Inkluzija djece s teškoćama u razvoju	5
1.3.3. Dokumentiranje odgojno-obrazovnog procesa	6
1.3.4. Partnerstvo s roditeljima i s lokalnom zajednicom	6
1.3.5. Vrijednosti.....	7
2. PROGRAMI	8
2.1. REDOVITI PROGRAM	8
2.1.1. Cilj programa	8
2.1.2. Način realizacije	8
2.1.3. Nositelji programa.....	8
2.1.4. Namjena i vremenik programa.....	9
2.1.5. Način vrednovanja programa.....	9
2.2. CJELODNEVNI PROGRAM RANOG UČENJA ENGLESKOG JEZIKA	9
2.2.1. Cilj programa	9
2.2.2. Obilježja programa	9
2.2.3. Namjena i vremenik programa.....	10
2.2.4. Način vrednovanja programa.....	10
2.3. CJELODNEVNI PROGRAM KATOLIČKOG VJERSKOG ODGOJA DJECE RANE I PREDŠKOLSKE DOBI	10
2.3.1. Cilj programa	10
2.3.2. Nositelji programa.....	11
2.3.3. Obilježja programa	11
2.3.4. Namjenik i vremenik programa	11
2.3.5. Način vrednovanja programa.....	12
2.4. PROGRAM PREDŠKOLE	12
2.4.1. Ciljevi programa.....	12
2.4.2. Obilježja programa	12
2.4.3. Nositelji programa.....	13
2.4.4. Namjena i vremenik programa.....	13
2.4.5. Način vrednovanja programa.....	13
2.5. PROGRAM OPĆE IGRAONICE	13
2.5.1. Ciljevi programa.....	13
2.5.2. Obilježja programa	13
2.5.3. Nositelji programa.....	14
2.5.4. Namjena i vremenik programa.....	14
2.5.5. Način vrednovanja programa.....	14
2.6. KRAĆI PROGRAM RANOG UČENJA ENGLESKOG JEZIKA	14
2.6.1. Ciljevi programa.....	14

2.6.2. Obilježja programa	14
2.6.3. Nositelji programa.....	15
2.6.4. Namjena i vremenik programa.....	15
2.6.5. Način vrednovanja programa.....	15
2.7. PROJEKT EKO ŠKOLA, EKOLOŠKI PROGRAM	15
2.7.1. Cilj projekta.....	15
2.7.3. Plan djelovanja i program rada	16
3. SMJER PROFESIONALNOG RAZVOJA STRUČNIH DJELATNIKA	16
4. OSIGURAVANJE KVALITETE	17

O NAMA

Dječji vrtić Duga Resa je predškolska ustanova u kojoj se provodi rani i predškolski odgoj i obrazovanje djece u dobi od navršene prve godine života do polaska u osnovnu školu, a čiji je osnivač i vlasnik Grad Duga Resa.

Ustanova u svom sastavu ima matični vrtić/objekt „Resica“ na adresi Ulica doktora Ivana Banjavčića 2 te tri područna objekta. Objekt „Kasar“ (Kasar 17) i „Maslačak“ (Trg hrvatskih mučenika bb) na području Grada Duge Rese te četvrti objekt „Generalski Stol“ (Generalski Stol 23) na području Općine Generalski Stol.

U vrtiću se provodi redoviti cjelodnevni:

- 10-satni program predškolskog odgoja i obrazovanja
- 10-satni program ranog učenja engleskog jezika
- 10-satni program katoličkog vjerskog odgoja

U Dječjem vrtiću Duga Resa postoji 18 odgojnih skupina – 5 jasličkih i 13 vrtićkih. Djelatnost vrtića je ostvarivanje programa njege, odgoja, obrazovanja, zdravstvene zaštite, prehrane, te skrbi o djeci predškolskog uzrasta.

Vrtić provodi i kraće programe: obavezni program predškole, program ranog učenja engleskog jezika (za djecu stariju od 4. godine) i program opće igraonice za djecu koja nisu obuhvaćena organiziranim predškolskim odgojem, za čije provođenje imamo suglasnost Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta.

Prema članku 23. Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju (NN br. 10/97, 107/07, 94/13) rad s djecom predškolske dobi ustrojava se u jasličnim i vrtićnim odgojnim skupinama. Program je napravljen sukladno svjetskim i nacionalnim temeljnim i pravnim aktima te dokumentima koji u Republici Hrvatskoj reguliraju prava i obveze osnivača, provoditelja i korisnika predškolskog programa.

VIZIJA VRTIĆA

Provoditi odgoj i obrazovanje te njegu i skrb za sigurnost djece predškolske dobi temeljene na poštovanju svakog djeteta, omogućiti da se razvija u skladu sa svojim sposobnostima pritom vodeći računa o zadovoljavanju potreba svakog djeteta.

MISIJA VRTIĆA

U suradnji s roditeljima i društvenom zajednicom svako dijete pripremiti za odgovoran život u slobodnoj zajednici u duhu razumijevanja, mira, snošljivosti, ravnopravnosti spolova i prijateljstva.

CILJEVI

Naš je cilj pomoći djetetu da se razvije u samopouzdana, samostalnu, emocionalno senzibilnu, odgovornu, kreativnu i prije svega sretnu i zadovoljnu osobu. Ciljevi traže od nas kontinuirano stručno usavršavanje, istraživanje u praksi, promišljanje o njezinu unapređivanju te konkretnim aktivnostima i naporima na njezinu mijenjanju u vlastitim uvjetima. Težimo razvijati kulturu ustanove koja osnažuje zaštitne mehanizme i umanjuje rizične čimbenike i okruženje koje je funkcionalno, sigurno, razvojno primjereno i poticajno te profesionalne, kompetentne i odgovorne djelatnike.

1. KURIKULUM ZA RANI I PREDŠKOLSKI ODGOJ I OBRAZOVANJE

1.1. O KURIKULUMU ZA RANI I PREDŠKOLSKI ODGOJ I OBRAZOVANJE

Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje je novi dokument iz ovog područja koji polazi od postojećih nacionalnih dokumenata (Programskog usmjerenja odgoja i obrazovanja predškolske djece (1991.), Konvencije o pravima djeteta (2001.), Nacionalnog okvirnog kurikuluma za predškolski odgoj i obrazovanje te opće obvezno i srednjoškolsko obrazovanje (2011.), Smjernica za strategiju obrazovanja, znanosti i tehnologije Republike Hrvatske (2012.) i Priručnika za samovrednovanje ustanova ranoga i predškolskog odgoja i obrazovanja (2012.), primjera dobre odgojno-obrazovne prakse u Republici Hrvatskoj i svijetu te od znanstvenih studija o dovezima u području inicijalnog obrazovanja i profesionalnog razvoja odgojitelja i drugih stručnih djelatnika vrtića, publiciranih u posljednjih dvadeset godina. Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje sadrži polazišta, vrijednosti, načela i ciljeve, generirane iz višegodišnjih iskustava razvoja odgojno-obrazovne prakse i kurikuluma vrtića u Republici Hrvatskoj i dosega hrvatskih i međunarodnih znanstvenika u području teorije ranog i predškolskog odgoja.

Kurikulum vrtića predstavlja implementaciju Nacionalnoga kurikuluma za rani i predškolski odgoj i obrazovanje u pojedinome vrtiću s obzirom na njegove posebnosti. Kurikulum vrtića u svakoj ustanovi oblikuje se s obzirom na specifičan kontekst tj. njezinu kulturu te kulturu i tradiciju okruženja u kojem se ustanova nalazi. Kvalitetu kurikuluma vrtića određuju kontekstualni uvjeti u njemu (kvaliteta prostorno-materijalnog i socijalnog okruženja te organizacijska kultura), koje se kontinuirano propituje i unapređuje.

Uvažavajući najnovije znanstvene spoznaje o načinima učenja djece predškolske dobi, polazeći od socio-konstruktivističke paradigme koja naglasak stavlja na aktivnost djeteta i interakciju s okolinom, kurikulum polazi od djeteta – temelji se na dobrom razumijevaju djeteta – njegovih interesa, razvojnih potreba i mogućnosti, postojećih znanja i razumijevanja, kognitivnih strategija i stilova učenja, profila inteligencije, modaliteta i kvalitete komunikacije s drugima, kreativnih i drugih potencijala. Sadržaji djetetova učenja nisu strogo propisani jer se poučavanje zamjenjuje učenjem činjenjem, izravnim stjecanjem iskustva, pa se materijali i sadržaji nude na temelju praćenja i podržavanja interesa. Holistička, tj. integrirana priroda kurikuluma podrazumijeva cjelovit odgoj i obrazovanje, usklađen s integriranom prirodom odgoja i učenja djeteta. Humanistička i razvojno-primjerena orijentacija kurikuluma usmjerena je na razvoj kapaciteta svakoga pojedinog djeteta te na poštovanje interesa, potreba i prava djeteta. Dijete, sukladno svojim interesima, potrebama i mogućnostima, slobodno bira sadržaje i partnere svojih aktivnosti te istražuje i uči na način na koji je njemu svrhovit. Djeca uče aktivno, sudjelujući, čineći, surađujući s drugima. Konstruiranje znanja je socijalni proces. Najbolje je kad sudioničko i posvećeno konstrukciji značenja umjesto suhoparnoj reprodukciji.

Kurikulum našeg vrtića je teorijska osnova na kojoj se zasniva odgojno-obrazovni rad dječjeg vrtića, predstavlja osobnu iskaznicu vrtića i odraz naše vlastite odgojno-obrazovne filozofije.

Sadrži našu misiju i viziju, ciljeve, vrijednosti, načela, polazišta, definira naš program rada, smjer profesionalnog razvoja i osiguravanje kvalitete, vrednovanjem programa i drugih segmenata našeg rada.

1.2. POLAZIŠTA KURIKULUMA DJEČJEG VRTIĆA DUGA RESA

1.2.1. Za dijete

- sigurnost svakog djeteta
- samopouzdanje i samopoštovanje djeteta
- sposobnost razumijevanja vlastitih potreba (tjelesnih, emocionalnih, spoznajnih, socijalnih, komunikacijskih i sl.)
- sposobnost razumijevanja i uvažavanja potreba drugih
- uspostavljanje kvalitetnih odnosa s drugom djecom i odraslima (sudjelovanje, pregovaranje, rješavanje sukoba, razumijevanje i poštivanje različitosti među ljudima)
- istraživanje i razvijanje kompetencija
- samostalnost u obavljanju aktivnosti (samostalnost djetetova djelovanja, mišljenja i odlučivanja)
- usvajanje i praktična uporaba pojmova i predodžaba kojima dijete razumije i objašnjava sebe, svoje ponašanje i izbore
- stjecanje i razvoj vještina učenja (povezivanja sadržaja, logičkoga mišljenja, argumentiranja, zaključivanja i rješavanja problema)
- osiguravanje kvalitetne prilagodbe trenutačnom okruženju i kvalitetno osposobljavanje za izazove koji očekuju dijete (primjerice, polazak u školu) - mogućnost prilagodbe novim, promjenjivim okolnostima
- sposobnost odgovornog ponašanja u okružju (prirodnom i materijalnom)
- življenje i učenje prava djeteta
- dobrobit i radost svakog djeteta.

1.2.2. Za roditelje

- podrška obitelji u području kvalitetne afirmativne roditeljske uloge
- usklađeno međusobno partnersko djelovanje vrtić – obitelj
- zadovoljstvo roditelja

1.2.3. Za prostorno, materijalno i vremensko okruženje

- organizacija prostora koji je funkcionalan, siguran, usmjeren na promoviranje susreta, komunikaciju i interakciju; omogućava distanciranje djeteta iz grupnih zbivanja i pravo na privatnost
- bogata ponuda raznovrsnih, razvojno primjerenih i stalno dostupnih materijala koji potiču aktivnu konstrukciju znanja
- održavanje estetike
- fleksibilan dnevni ritam koji se temelji na prepoznavanju i uvažavanju djetetovih potreba
- okruženje koje zrcali zaposlene i njihovu sliku o djetetu

1.2.4. Za ozračje

- model usklađenog življenja koji poštuje prava djeteta u skladu s humanim vrijednostima koje razvijaju kompetencije djeteta i sve oblike učenja
- osnaživanje zaštitnih mehanizama i umanjivanje rizičnih čimbenika
- prihvaćanje, njegovanje i razvijanje vrijednosti obitelji, zajednice i društva

1.2.5. Za stručni tim i odgojitelje

- osnaživanje osobnih i profesionalnih kompetencija za primjereno i funkcionalno djelovanje u odnosu sa suradnicima, djetetom i obiteljima
- razvijanju što kvalitetnijeg vrtića / odgojno-obrazovnog procesa
- razvijanje osobne odgovornosti za cjelovito djelovanje na dijete u svim interakcijama;
- razvijanje odgovornosti u osobnom i timskom radu
- razvijanje refleksivne prakse

- proklamiranje humanih vrijednosti

1.2.6. Za ostale zaposlenike

- razvijanje odgovornosti u osobnom i timskom radu u odnosu na radnu ulogu / poslove, na dobrobit djeteta, na cjelokupno ozračje vrtića

1.3. NAČELA

Načela, koja čine vrijednosna uporišta, dio su bitne sastavnice kojom se osigurava unutarnja usklađenost svih sastavnica kurikuluma i partnersko djelovanje sudionika u izradi i primjeni kurikuluma. Naša načela su:

1.3.1. Organizacija poticajnog prostora i materijala

Stvaranje pozitivne poticajne klime u vrtiću, važan je preduvjet za bogatstvo socijalnih interakcija djece, koje u njihovom cjelovitom razvoju imaju neprocjenjivu vrijednost. Organizacija prostora vrtića treba omogućavati slobodno kretanje djece i treba biti usmjerena promoviranju susreta, komunikacije i interakcija djece. Raznolika i bogata interakcija djece nije moguća u praznom, minimalno opremljenom prostoru, u zatvorenim i izoliranim prostorijama dnevnog boravka. Soba dnevnog boravka pripada djeci i zato ju treba organizirati u skladu s njihovom prirodom. Zidovi bi trebali sadržavati njihove likovne uratke, plakate s prikazima njihovih projekata tako da ih djeca i svi oni koji dolaze u njihove prostorije uvijek mogu iznova gledati i iz njih učiti. Bogatstvo i promišljenost izbora materijala kojima djeca manipuliraju potiču ih na otkrivanje i rješavanje problema s kojima se susreću te im takvo okruženje omogućuje da sami postavljaju hipoteze, istražuju, eksperimentiraju, konstruiraju znanja i razumijevanja.

Nužna je raznovrsnost i stalna dostupnost materijala koji promoviraju neovisnost i autonomiju učenja djece. Sadržajno bogatstvo materijala nužno je jer djeci različitih interesa i razvojnih sposobnosti omogućuje različite izbore. Djeci je potrebna sloboda kretanja, veći prostor, uređen tako da više sliča radionicama, ateljeima, sobama opremljenim s mnoštvom raznovrsnih materijala, alata, sprava i sredstava koji djeci pružaju mogućnosti različite prilagodljivosti, transformacija, konstruiranja, građenja, istraživanja, igre i učenja jer djeca svoja znanja ne preuzimaju pasivno od okoline, već ih aktivno izgrađuju, tj. konstruiraju.

Okruženje šalje djetetu poruku o željenom, primjerenom ponašanju, o tome kako stupiti u interakciju s drugima i kako koristiti ponuđene materijale. Prikladno strukturiran prostor olakšava slobodu kretanja, kreativnu ekspresiju i učenje, a neprikladni ometa dječje aktivnosti, skraćuje dječju pažnju, povećava konflikte, nameće više pravila i odgojiteljevog dirigiranja. Dostupnost materijala, otvorene police, dohvatljive igračke povećavaju kod djece osjećaj vlasništva, kreativnog rješavanja problema, razmjenu materijala i dr. Djeca i odrasli ne doživljavaju i ne vide prostor jednako zbog razlike u perspektivi (razina pogleda, tjelesne proporcije, iskustvo...). Nužno je rukovoditi se dječjom perspektivom. Lakoća nadgledanja zbog niskih pregrada omogućuje odgojitelju uvid u dječje aktivnosti kako bi mogao podržati pozitivna ponašanja i spriječiti ona koja to nisu. Prostorno okruženje vrtića treba biti ugodno i što više nalikovati obiteljskom, jer djeca u njemu provode veliki dio svog djetinjstva. Obogaćivanje prostora obuhvaća i samoobogaćivanje djece. Ako se dijete ohrabri i stječe pozitivnu sliku o sebi kroz svakodnevna iskustva, ono je sklono samo napredovati, učiti i istraživati. Obogaćivanjem prostora raznim poticajima nastoji se poticati samoinicirano, samoorganizirano učenje djece, nastoji im se omogućiti da sve više upravljaju procesom vlastitog učenja i da preuzimaju odgovornost za njega. „Protočnost“ djece i nesmetano kretanje prostorom smanjuje mogućnost za konflikte, narušavanje aktivnosti drugih i povećava sigurnost djece, ukoliko je i organizacija odgojno-obrazovnog rada odgajatelja pravilno i precizno postavljena. Veliki prazni prostori omogućavaju trčanje, ali i fizičko sukobljavanje, ometanje drugih u kretanju, pa i osjećaj tjeskobe i sl. Slobodno kretanje i tjelesne aktivnosti trebaju se odvijati na otvorenom i u za to namijenjenoj dvorani (za sada tu

mogućnost imamo samo u objektu „Resica“), dok su ostali prostori vrtića namijenjeni prvenstveno spoznajnom, socijalnom i emocionalnom razvoju djece.

U našem vrtiću prostor je organiziran po centrima aktivnosti, a najčešći su:

- Centar likovnog izražavanja i stvaranja
- Centar početnog čitanja i pisanja
- Centar građenja i prostornog oblikovanja
- Centar društvenih igara
- Centar za odmor i relaksaciju
- Centar za dramske igre
- Centar za manipulativne aktivnosti
- Centar trenutno aktualne simboličke igre (centar trgovine, centar liječnika, centar frizera, centar kuhinje, pošta, tržnica, ljekarna, knjižnica, mehanička radionica, stolarska radionica...)

Kada dijete ima mogućnost stupanja u interakciju s ostalom djecom u sigurnom, privlačnom okruženju, ono može graditi povjerenje u svoje sposobnosti u igri i stvarnom životu. Ovakvom organizacijom prostora u našem vrtiću omogućujemo djetetu da izabire one materijale i aktivnosti koje njemu odgovaraju, za koje ima najviše sklonosti i sposobnosti, djecu sličnih interesa, a prema istraživanjima je dokazano da ovakav raspored prostora značajno smanjuje agresivna ponašanja, sugerira im druženje u manjim skupinama i povećava samostalnost u izboru prostora i aktivnosti.

1.3.2. Inkluzija djece s teškoćama u razvoju

Opredjeljenje našeg vrtića je uvažavanje različitosti, a to između ostalog, podrazumijeva i prihvaćanje djece s posebnim potrebama s naglaskom na djecu s teškoćama u razvoju kao najranjivije skupine djece. Inkluzija djece s teškoćama je posebno naglašena u našem programu Katoličkog vjerskog odgoja koji je integriran u sklopu redovnog 10-satnog programa. Inkluzija kao vrijednost koju naš vrtić promiče podrazumijeva proces u kojem se djeca s teškoćama, bez obzira na stupanj i vrstu teškoća odgajaju i obrazuju u okruženju sa svojim vršnjacima, to je proces stvaranja osjećaja pripadnosti grupi u kojoj dijete s teškoćama boravi. Inkluzija se temelji na načelu da svaki pojedinac pripada društvu kojem na vlastiti način pridonosi, ona promovira toleranciju, pretpostavlja preobrazbu i promjenu cjelokupne zajednice, a ne samo odgojno-obrazovnih institucija. Rad u uvjetima inkluzije podrazumijeva pristup usmjeren na dijete, njegove interese, sposobnosti, vještine i potencijale, a ne na njegove teškoće. Kakvoća uključenosti i napretka djece s teškoćama ovisna je o senzibilitetu odgojitelja, stručnih suradnika, ravnatelja i osnivača predškolskih ustanova za potrebe ove djece.

Sukladno tome djecu s teškoćama u razvoju uključujemo u redovne skupine, s time da djeci s težim i kombiniranim teškoćama nastojimo osigurati podršku osobnog asistenta, potičemo odgojitelje na kontinuirano stručno usavršavanje, prilagođavamo prostor specifičnim potrebama te djece, poštujući norme Državnog pedagoškog standarda smanjujemo broj djece u skupinama u koje su uključena djeca s teškoćama, izrađujemo individualne odgojno-obrazovne programe za svako dijete s teškoćama te posebnu pažnju pridajemo suradnji s roditeljima te djece.

Dobrobiti za djecu s teškoćama u razvoju u uvjetima inkluzije mnogostruke su:

- ostvarivanje socijalnih interakcija odnosno druženje s vršnjacima koji im mogu biti uzori za različite vještine i ponašanja odnosno dobri modeli učenja,
- razvoj samopoštovanja i stvaranje pozitivne slike o sebi kroz društvene odnose i aktivnosti,
- odrastanje u sredini u kojoj dijete živi, hrabrost u traženju i primanju pomoći od drugih.

Na taj se način i roditelji osjećaju prihvaćenije, znajući da im dijete ima jednake uvjete za rast i razvoj kao i ostala djeca, te imaju više vremena za sebe i ostalu djecu. Dobrobiti za

djecu bez teškoća su bolje razumijevanje teškoća u razvoju, razvoj osjetljivosti za potrebe drugih, razvoj empatije, pomaganje i uvažavanje različitih od sebe te razvoj tolerancije.

Kako bi inkluzija bila što uspješnija važno je imati pozitivne stavove u skupini i na razini vrtića oko uključivanja djeteta s teškoćama u razvoju u redovite programe. Također je važno osigurati kvalitetne, educirane i senzibilizirane, odgojitelje i osobne asistente koji će boraviti s djetetom s teškoćama u razvoju i poticati njegove razvojne mogućnosti.

Osim osiguravanja materijalnih i fizičkih uvjeta rada, edukacija, motivacija za radom i dobra suradnja svih uključenih (osnivač, ravnatelj, stručni tim, odgojitelji, roditelji, vanjski stručnjaci) je najvažnija.

1.3.3. Dokumentiranje odgojno-obrazovnog procesa

Pedagoška dokumentacija je sredstvo istraživanja odgojno-obrazovnog procesa, učenja i napredovanja djece koje pokazuje djeci, odgojiteljima, stručnim suradnicima i roditeljima što se u dječjem vrtiću radilo.

Praćenje djeteta je proces promatranja djeteta u igri i aktivnostima, bez uplitanja odgajatelja, s ciljem upoznavanja interesa, upoznavanja osobnosti, stilova učenja i sagledavanja stupnja razvoja djeteta. Prikupljene informacije temelj su budućeg planiranja rada, orijentacijska osnova za organiziranje aktivnosti djece ili pojedinog djeteta.

Važna uloga pedagoške dokumentacije je u evidentiranju postignuća odgojno-obrazovnog rada dječjeg vrtića sa svrhom istraživanja, praćenja, vrednovanja i unapređivanja odgojno-obrazovnog procesa. Pedagoška dokumentacija je sredstvo za stvaranje društvenog i profesionalnog konteksta, osobu čini kompetentnijom jer joj olakšava uvid u svoju praksu u svoje procese učenja i povećava mogućnosti da o tome razgovara. Jedna od važnijih namjena dokumentacije je da pomogne odgojitelju da bolje razumije dijete, upozna način na koji ono razmišlja, što o nečemu zna i kako nešto razumije što konstantno vodi praksu u smjeru veće osjetljivosti na dijete. Pod dokumentiranjem aktivnosti u ovom kontekstu podrazumijevaju se trodimenzionalni radovi (modeli i makete), dječji crteži, kontrolne liste, video snimke, audio snimke, fotografije, snimljene ili zapisane razgovore djece međusobno i djece s odgajateljima, te deskriptivno narativne bilješke.

Dokumentacija omogućuje odgojiteljima da podrže proces učenja djeteta na način da promišljaju moguće smjerove daljnjeg razvoja kurikuluma, poštujući smjer interesa djeteta. Dokumentacija pomaže djetetu da svoju ideju ili pretpostavku lakše komunicira drugoj djeci, a druga djeca mu pomažu da tu ideju nadograđuje, mijenja i da postupno izgrađuje nove spoznaje. Dokumentacija omogućuje roditeljima da saznaju, ne samo što su djeca radila već i kako i zašto su nešto radila, da ne vide samo produkt već i proces dječjeg rada, da vide onaj dio života djeteta koji je njima obično nedostupan jer je izvana nevidljiv.

Učenje je konstantno istraživanje i kao takvo mora biti vidljivo, a jedan od načina postizanja vidljivosti je pedagoška dokumentacija u kojoj je proces učenja dokumentiran na različite načine tako da se o njemu može diskutirati, raspravljati i interpretirati.

1.3.4. Partnerstvo s roditeljima i s lokalnom zajednicom

Vrlo nam je važno da s roditeljima budemo dobri partneri u odgoju njihove djece i zato tijekom pedagoške godine osmišljavamo i provodimo različite oblike suradnje s njima. Na roditeljskim sastancima se roditeljima prezentiraju bitne informacije vezane uz rad i funkcioniranje Vrtića, a to je i mjesto gdje se odgajatelji i roditelji zajedno dogovaraju o aktualnim pitanjima vezanim uz Vrtić i grupu. U roditeljske sastanke se ponekad uključuju stručni suradnici s edukativnim predavanjima na određenu temu. Roditelje o redovnim događanjima u grupi te o ostalim važnim informacijama obavještavamo i putem oglasnih ploča skupine. Na oglasnim pločama često su i obavijesti o tome što se trenutno sakuplja. Naime, roditelji su nam važni partneri i u sakupljačkim aktivnostima: pozivamo ih da nam pomognu u sakupljanju određenih materijala koje planiramo koristiti u radu. To su razni otpadni, tzv. pedagoški neoblikovani materijali iz kojih možemo stvarati nešto novo, nešto

drugo. Time se potiče razvoj kreativnosti kod djece i njihov spoznajni razvoj, a osim toga odgajamo i njihovu ekološku svijest. Kako bi omogućili roditelju i djetetu zajedničko uživanje u procesu stvaranja u djetetovom vrtičkom okruženju, tijekom godine planiramo i stvaralačke radionice roditelja i djece (npr. za Uskrs, Božić, maskenbal ...). Naglasak tijekom radionica nije na produkt već na sam proces stvaranja i na suradnju roditelja i djeteta koja se tijekom tog procesa ostvaruje.

Više o svakodnevnom funkcioniranju djeteta u skupini te o njegovom cjelokupnom razvoju roditelji mogu doznati od odgojitelja tijekom individualnih konzultacija. Osim toga, tada je dobra prilika da roditelji i odgojitelji usporede svoje poglede na dijete, da odgojitelji dobiju dodatne informacije o ponašanju djeteta u roditeljskom domu te da zajedno dogovore odgojne postupke u određenim situacijama. U slučaju potrebe, na individualne razgovore uključuju se i članovi stručnog tima vrtića (pedagog ili zdravstveni voditelj) ili se, u dogovoru s odgojiteljima, roditelje poziva na savjetodavne razgovore sa pojedinim članom stručnog tima. Predstavnik roditelja uključen je i u Upravno vijeće vrtića, čime su roditelji aktivno uključeni u sva relevantna pitanja upravljanja vrtićem.

Osim partnerstva s roditeljima, veliki naglasak stavljamo i na suradnju s lokalnom zajednicom jer smatramo da je važno da djeca već od predškolske dobi budu uključena u život zajednice. Surađujemo sa svim odgojno-obrazovnim ustanovama i organizacijama civilnog društva našeg grada, osobito s Gradskom knjižnicom i čitaonicom Duga Resa te s Pučkim otvorenim učilištem Duga Resa. Redovito surađujemo i s dvjema osnovnim školama u našem gradu – OŠ I.G.Kovačić i OŠ V.Nazor. Otvaranjem četvrtog objekta na području Općine Generalski Stol suradnja se proširuje na društvenu zajednicu s tog područja, osobito KUD-om i OŠ Generalski Stol. Također je važno naglasiti suradnju s Domom zdravlja Duga Resa, Dječjim dispanzerom, zubnom ambulantom Doma zdravlja, zubnom ambulantom Dr. Grmšek, Crvenim križem Duga Resa.

Uz ove subjekte sa područja grada, uspješno surađujemo i s ostalim predškolskim ustanovama iz okruženja i šire. „Dječji vrtić Karlovac“, „Dječji vrtić Četiri rijeke“ te ostali vrtići karlovačke županije: Ozalj, Slunj, Ogulin, Josipdol. S njima ostvarujemo suradnju najčešće kao razmjenu iskustava iz područja struke i zajedničkim stručnim usavršavanjem. Surađujemo i s SUVAG-om Karlovac, Športskim savezom Karlovačke županije te s kulturnim institucijama (Kazalište Zorin dom iz Karlovca, Gradska knjižnica I. G. Kovačić, Karlovac). Uključujemo se u većinu gradskih manifestacija, Maskenbal, Dani znanosti, Dani Duga Rese. Popraćujemo sva aktualna zbivanja, rado u našim grupama ugošćujemo lokalne obrtnike i umjetnike, kako bi djeci omogućili upoznavanje ljudi i običaja iz svoje neposredne okoline te lakše spoznavanje svijeta oko sebe. Važno nam je da djeca od najmlađe dobi nauče biti aktivni članovi zajednice u kojoj žive te smatramo da ovakvim poticanjem suradnje odgajamo upravo takve, aktivne, pojedince.

Partnerstvo s roditeljima i zajednicom potičemo i osiguravanjem javnosti našeg rada, koji je olakšan prvenstveno komunikacijom putem vrtićke internetske stranice koja se svakodnevno ažurira.

1.3.5. Vrijednosti

Vrijednosti predstavljaju stalni orijentir za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ciljeva u radu s djecom rane i predškolske dobi. One usmjeravaju odgojno-obrazovno djelovanje ka osiguravanju individualne i društvene dobrobiti, u skladu s time kakvu se djecu i kakvo se društvo želi razviti.

Temeljne vrijednosti Dječjeg vrtića Duga Resa koje se trudimo zastupati kroz naš odgojno-obrazovni rad su:

- tolerancija
- uvažavanje različitosti
- kreativnost
- odgovornost
- samostalnost

- duhovnost
- sloboda
- suradnja
- profesionalnost

2. PROGRAMI

2.1. REDOVITI PROGRAM

Redoviti program se provodi u svim skupinama našeg vrtića kao cjelodnevni program. U svim odgojnim skupinama odgojno-obrazovni rad temelji se na Zakonu o predškolskom odgoju i obrazovanju (NN 10/97, 107/07 i 94/13) i podzakonskim aktima, na Nacionalnom kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje (MZO, 2014.) i prilagođen je razvojnim potrebama djece, te socijalnim, ekonomskim, kulturnim, vjerskim i drugim potrebama obitelji djece polaznika našeg vrtića i sredine u kojoj živimo.

2.1.1. Cilj programa

Cilj nam je osigurati kvalitetne uvjete za optimalan razvoj djece od navršene jedne godine do polaska u školu i pomoći roditeljima u brizi za sigurnost i odgoj djece te da kao nadopuna obiteljskom odgoju brinemo o čuvanju zdravlja, emocionalnoj stabilnosti, razvoju samostalnosti, kreativnosti i intelektualnih sposobnosti njihove djece.

Polazeći od spoznaje da je dijete vrijednost po sebi koja se prihvaća u svojoj osobitosti, postavljaju se primarne zadaće:

- zadovoljavanje osnovnih tjelesnih potreba i čuvanje djetetova života i zdravlja – za hranom, zrakom, kretanjem, boravkom u prirodi i dr.
- zadovoljavanje potrebe za sigurnošću, nježnošću i ljubavlju – na način da se dijete osjeća voljeno, zbrinuto i prihvaćeno u svojoj skupini
- zadovoljavanje potrebe djeteta za raznolikom stimulacijom koju omogućuje doživljajima i predmetima bogata i promjenjiva okolina – poticanje stvaralačkih osobina koje dijete spontano pokazuje
- zadovoljavanje potreba uzajamnosti komunikacije – neverbalnim, a pogotovo verbalnim putem omogućiti djetetu da usvaja govor i druge oblike komunikacije

2.1.2. Način realizacije

Primjena suvremenih procesa učenja djece zasnovanih na najnovijim znanstvenim spoznajama. Integrirani i razvojni kurikulum podrazumijeva paralelno odvijanje mnoštva aktivnosti djece, stimulativno materijalno okruženje koje potiče na istraživanja i stjecanje znanja.

Bitni aspekti rada su:

- stvaranje poticajnog okruženja
- individualizirani pristup
- poticanje i stvaranje uvjeta za dječje aktivnosti
- dokumentiranje procesa učenja djece
- refleksije sa djecom i stručnjacima
- predlaganje novih mogućnosti za igru, stvaranje, promatranje, otkrivanje, traženje i učenje novih rješenja
- usmjeravanje na važnost i zdravstveno-preventivni potencijal tjelesnog vježbanja od najranije dobi, u cilju poticanja cjelokupnog psihofizičkog razvoja djeteta i razvijanja zdravih navika

2.1.3. Nositelji programa

Program provode educirani i stručno kompetentni djelatnici: odgojitelji i stručni suradnici.

2.1.4. Namjena i vremenik programa

Namjena programa je odgoj i obrazovanje djece u dobi od 1 godine do polaska u osnovnu školu.

Pedagoška godina 2019./2020. traje od 02. rujna 2019. do 31. kolovoza 2020. god. Vrtić radi pet dana u tjednu, od ponedjeljka do petka. Matični odjel Resica radi od 5.30 do 16.30, odjel Kasar radi od 5.30 do 17.30 sati (produženi boravak), odjel Maslačak od 5.30 do 16.30 sati. Četvrti područni odjel na području općine Generalski Stol radi od 6.30 do 16.30 sati.

Rad tijekom srpnja i kolovoza tzv. „ljetni rad“ dosada se organizirao u objektima Kasar i Maslačak (objekt Resica se zatvara tijekom ljeta), odnosno i dalje će organizacija rada u ljetnim mjesecima biti u skladu sa potrebama korisnika i trenutnoj situaciji odnosno broju djece.

2.1.5. Način vrednovanja programa

- kroz dnevna, tjedna, tromjesečna, godišnja planiranja i zapažanja
- kroz praćenje provedbe bitnih zadaća i izvještavanje
- kroz različite skale, dosjee djeteta, upitnike, ankete (ovisno o potrebi)
- kroz radne grupe i timska planiranja

Redoviti program našeg Vrtića temeljito je razrađen u Godišnjem planu i programu rada ustanove te je prilagođen aktualnim okolnostima i pedagoškim potrebama perioda u kojem se odvija.

2.2. CJELODNEVNI PROGRAM RANOG UČENJA ENGLESKOG JEZIKA

Poštujući iskazani interes skupine roditelja za pojačanim programom ranog učenja engleskog jezika pristupili smo organiziranju 10-satnog programa od pedagoške godine 2015./2016. Ove pedagoške godine imamo dvije odgojne skupine u kojima se provodi program učenja engleskog jezika (na objektu Kasar i Maslačak). Imamo sedam odgojitelja educiranih za provođenje programa, M.Meandžija, I.Malović, M. Alibegović, M. Livojević, I. Tomljanović, S. Brozinić i E. Lesić. Trenutno program provode M.Meandžija, I.Malović, M. Alibegović i S. Brozinić. Program je verificiran od strane Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta, te imamo suglasnost od strane komisije na prostor i na didaktiku koja se koristiti u radu.

2.2.1. Cilj programa

Omogućiti djetetu da na spontan i prirodan način, u poznatom i poticajnom okruženju razvija trajnu motivaciju za učenje engleskog jezika uz stjecanje pozitivnih stavova prema kulturi i izričaju drugog govornog područja.

2.2.2. Obilježja programa

Odgojno-obrazovni rad s djecom predškolske dobi temelji se na humanističko-razvojnoj koncepciji. Iz toga proizlaze sljedeći zadaci programa ranog učenja engleskog jezika:

- zadovoljavanje djetetovih aktualnih razvojnih potreba i poticanje svih aspekata djetetova razvoja
- razvijanje senzibiliteta djeteta za engleski jezik
- učenje i podučavanje temeljiti na holističkom načelu i situacijskom pristupu
- uvažavanje djetetove potrebe za iskustvenim učenjem poticati razvoj pozitivne slike o sebi te spoznavanje užeg i šireg okruženja u kojem živi
- putem video i audio materijala nastojati da djeca što bolje upoznaju i oponašaju fonetski sustav engleskog jezika s osobitim naglaskom na intonaciju govora;
- kroz dobno primjerene sadržaje usvajati i aktivno upotrebljavati određeni vokabular i fraze engleskog govora te postupno razvijati vještinu slušanja i komuniciranja na engleskom jeziku
- usvajanje dobno primjerenih pjesmica, brojalica i kraćih tekstova na engleskom jeziku

- kroz igru kao temeljnu aktivnost djeteta razvijati i jačati interes za engleski jezik, ljude i kulturu tog govornog područja
- razvijati ozračje suvremenih partnerskih odnosa poštujući temeljna dječja prava, vodeći brigu o skupnim i individualnim potrebama djeteta

Kroz ovaj program ranog učenja engleskog jezika, djeca jezik usvajaju spontano u svom svakodnevnom okruženju kroz pažljivo planirane aktivnosti i igru. Odgojitelji primjenjuju situacijski pristup rada s djecom. Rad s djecom je u potpunosti sukladan s djetetovim razvojnim mogućnostima i potrebama.

2.2.3. Namjena i vremenik programa

Planirani program provodio bi se od navršene treće godine života do polaska u školu temeljem iskazane suglasnosti roditelja za svu djecu u skupini. Broj djece u skupini je prilagođen Državnom pedagoškom standardu.

Program se odvija u dvije odgojne skupine kao desetosatni program koji vode educirani odgojitelji sa položenim B2 stupnjem engleskog jezika, završenim lingvističkim i metodičkim seminarom za odgojitelje-voditelje programa učenja engleskog jezika u vrtićima. Program je fleksibilan, prilagođen potrebama skupine i svakog pojedinog djeteta. Program će se financirati kroz mjesečne uplate roditelja.

2.2.4. Način vrednovanja programa

- kroz pedagošku dokumentaciju odgojno-obrazovnog rada skupine,
- ankete i upitnici za roditelje,
- fotografije i video-snimke aktivnosti

2.3. CJELODNEVNI PROGRAM KATOLIČKOG VJERSKOG ODGOJA DJECE RANE I PREDŠKOLSKE DOBI

Osnovno polazište za katolički vjerski odgoj nalazimo u Svetom pismu, tradiciji i brojnim dokumentima crkvenih učilišta koji utemeljuju i daju smjernice za predškolski odgoj. Naša vizija u Dječjem vrtiću Duga Resa je provoditi katolički vjerski odgoj nošeni dosadašnjim pozitivnim iskustvima i postignućima u radu s djecom, roditeljima, društvenom zajednicom te posebno župom Blaženog Alojzija Stepinca.

Vjerski program integriran u cjelokupni plan i program rada djece u predškolskoj ustanovi svakako će doprinijeti njihovom kvalitetnom i cjelovitom rastu i napretku. Ovaj koncept odgoja pomaže djetetu da se na ispravan način priprema za autentičan odnos s drugima koji imaju drugačije poglede, tradicije i navike te ih osvještava da uočavaju i prihvaćaju različitosti.

2.3.1. Cilj programa

U skladu s ciljevima cjelovitog predškolskog odgoja njegovati i razvijati religioznu dimenziju djeteta, osposobljavajući ga, primjereno njegovoj dobi, za otkrivanje, prihvaćanje i življenje autentičnih vrednota Evanđelja u odnosu na sebe, drugoga, te na poseban način Boga.

Cjeloviti odgojno-obrazovni proces u neposrednom radu s djecom, u katoličkom programu, provodit ćemo fleksibilno, u partnerstvu vrtića s roditeljima i širom zajednicom, osiguravanjem kontinuiteta u odgojno-obrazovnim područjima djetetova razvoja, s posebnim naglaskom na primjerenost i prilagodljivost djetetovoj dobi.

U skladu s Nacionalnim kurikulumom za rani i predškolski odgoj i obrazovanje, kroz kurikulum Dječjeg vrtića Duga Resa, u vjerskom programu promicat ćemo planiranje i provođenje cjelovitog odgojno-obrazovnog procesa utemeljenog na vrijednostima koje bi iz perspektive katoličke vjere, Evanđelja, tradicije, povijesti, kulture, suvremenih događanja i projekcije budućnosti težile unapređivanju intelektualnom, društvenom, moralnom i duhovnom razvoju djece kroz transcendentnost, znanje, humanizam, toleranciju, identitet, odgovornost, autonomiju, i kreativnost.

2.3.2. Nositelji programa

Program će realizirati odgojitelji koji su završili teološko – katehetsko doškolovanje za vjerski odgoj djece predškolske dobi na Katehetskom institutu Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Zagrebu, u trajanju od dva semestra i koji se redovito stručno usavršavaju i napreduju u struci. U Dječjem vrtiću Duga Resa to su odgojiteljice u vjeri, Suzana Bilankov i Zrinka Lauš.

2.3.3. Obilježja programa

Prioritet ćemo dati igri, kao osnovnoj aktivnosti predškolskog djeteta, uvažavajući je istovremeno kao osnovnu aktivnost, sredstvo i metodu rada.

Organizirajući i provodeći katolički vjerski program poštivat ćemo slijedeća načela:

- da se vjerski program provodi kao obogaćivanje, a ne kao zamjena za redoviti program,
- da se u aktivnosti uključuju djeca prema osobnom interesu, i razvojnim sposobnostima, uvažavajući njihove individualne razlike i sposobnosti obzirom na različitu kronološku dob, intelektualne snage, duhovnu i religioznu dimenziju i poticaj obitelji,
- da se u neposrednom radu s djecom teži individualizaciji odgojno-obrazovnog procesa, uvažavajući sve aspekte djetetova razvoja
- da unapređujemo intelektualni, društveni, moralni i duhovni razvoj djece kroz stjecanje doživljaja, znanja, vještina i navika, kroz izgrađivanje identiteta, humanizma i tolerancije, odgovornosti, autonomije i kreativnosti
- da pridonosimo osobnoj emocionalnoj, duhovnoj, obrazovnoj i socijalnoj dobrobiti djeteta
- želimo osigurati takve interakcijske odnose s djecom, u kojima će se stjecati sigurnost i samopouzdanje, postepeno stvarati pozitivnu sliku o sebi kao kompetentnoj osobi i svome mjestu u svijetu

Uključivanje roditelja u odgojno-obrazovni proces bit će važna odrednica u provođenju ovog programa.

U organizaciji i provedbi katoličkog vjerskog odgoja uloga odgojitelja je:

- priprema prostora, sredstava, pomagala za provođenje planiranih sadržaja i aktivnosti
- poticajno oblikuje materijalno i socijalno okruženje
- upoznaje individualne potencijale djece, podržava njihovu samoinicijativu i kreativnost, motivira ih na aktivnosti u skladu s općim i posebnim interesima i pravima djece, podržava i potiče fleksibilnost odgojno-obrazovnog procesa za poticanje cjelovitog razvoja djeteta
- prateći liturgijsko vrijeme i blagdane motivira djecu, polazeći od njihovog neposrednog iskustva i doživljaja u okruženju do izbora tema po kriteriju vjernosti Svetom pismu, djeci i situaciji
- djeluje kao motivator, pomagač, promatrač, organizator...
- daje prednost igri kao osnovnom obliku aktivnosti, metodi i sredstvu rada
- uspostavlja primjerene socijalno-emocionalne veze i odnose djeteta u interakciji s odgojiteljem, drugom djecom, odraslima i širom društvenom zajednicom
- prati, evaluira, dokumentira i prezentira ostvarene rezultate
- njeguje partnerski odnos s roditeljima
- radi na sebi, redovito se stručno usavršava, jednom godišnje prolazi duhovnu obnovu
- surađuje sa župnikom, Uredom za vjeronauk Zagrebačke nadbiskupije, stručnim suradnicima i ravnateljicom

2.3.4. Namjenik i vremenik programa

Program se već drugu godinu provodi u Dječjem vrtiću Duga Resa u mješovitoj vrtičkoj odgojnoj skupini „Zrakice“ na objektu „Resica“. Planirano trajanje programa je do kraja pedagoške godine te će se nastaviti sa provođenjem prema interesu djece i roditelja.

2.3.5. Način vrednovanja programa

Vrednovanje i dokumentiranje programa vršit će odgojitelji u vjeri koji provode program, djeca, roditelji, stručni suradnici i ravnatelj u suradnji s vanjskim institucijama. Samostalno ćemo izrađivati vlastite protokole praćenja i procjenjivanja dobivenih rezultata, te njihovo prezentiranje u ustanovi i nadležnim institucijama u skladu sa zakonskim propisima i pravilima struke.

Metode, postupci i tehnike praćenja, prikupljanja podataka, valorizacije i dokumentiranje:

- Proučavanje međunarodnih dokumenata kojima se uređuju ljudska i dječja prava
- Proučavanjem temeljnih dokumenata Republike Hrvatske
- Video i foto zapisi, bilježenje izjava djece
- Vođenje valorizacije pedagoške dokumentacije i dokumentiranje ostvarenog
- Izrada plakata kao rezultat projektnog rada s djecom
- Korelacija vjerskih sadržaja sa redovitim programom
- Dječji radovi, glazbeni, dramski i verbalni izričaji
- Samorefleksije djece
- Narativni oblici, bilješke odgojitelja za djecu, za roditelje, za stručne suradnike u vrtiću i izvan njega
- Izložbe i prezentacije

2.4. PROGRAM PREDŠKOLE

Program predškole se temelji na Zakonu o predškolskom odgoju i obrazovanju (NN 10/97, 107/07 i 94/13) i podzakonskim aktima, na Programskom usmjerenju odgoja i obrazovanja predškolske djece (Glasnik Ministarstva prosvjete i kulture RH, br.7/8 od 10. lipnja 1991.god.), Državnom pedagoškom standardu, Pravilniku o sadržaju i trajanju programa predškole (NN 107/14) te na Nacionalnom kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje i prilagođen je razvojnim potrebama djece, socijalnim, ekonomskim, kulturnim, vjerskim i drugim potrebama obitelji djece polaznika našeg vrtića i sredine u kojoj živimo.

Program predškole je obvezni program odgojno-obrazovnog rada s djecom u godini dana prije polaska u osnovnu školu. U našoj ustanovi se za djecu polaznike redovnog programa (u godini prije polaska u osnovnu školu) program predškole provodi u sklopu redovitog programa, dok se za djecu koja nisu polaznici redovnog programa organizira kao kraći program tri puta tjedno u poslijepodnevnim satima. Program u poslijepodnevnim satima provodi se na objektu „Kasar“ i u objektu „Generalski Stol“.

2.4.1. Ciljevi programa

- osigurati okruženje (prostor, oprema, skupina vršnjaka, odrasle osobe, zbivanja, djelatnosti) u kojem će dijete u godini prije polaska u školu razviti svoje potencijale (tjelesne, emocionalne, socijalne i intelektualne mogućnosti)
- kroz zadovoljenje djetetovih aktualnih potreba i interesa, razviti samostalnost, steći znanja, vještine i navike koje će mu pružiti sigurnost nužnu za svladavanje školskog programa i djelovanje u promjenjivim životnim uvjetima

2.4.2. Obilježja programa

Program predškole je usmjeren poticanju tjelesne, emocionalne, intelektualne i socijalne zrelosti te razvoju samostalnosti djece predškolske dobi.

- a) Tjelesna zrelost – podrazumijeva primjerenu tjelesnu razvijenost, sposobnost svrhovitog, skladnog, koordiniranog korištenja svoga tijela za kretanje i baratanje predmetima.
- b) Emocionalna zrelost – očekuje se da dijete prije polaska u školu prepozna emocije, imenuje ih, na prihvatljiv način reagira u situacijama uskraćivanja pojedinih njegovih potreba i želja, ima razvijen dobi primjeren stupanj kontrole emocija i tolerancije na frustraciju, ustraje u aktivnosti, te može bez teškoća dio dana biti odvojen od roditelja.

- c) Intelektualna zrelost – podrazumijeva razvoj govora, pažnje, mišljenja, inteligencije, orijentacije u prostoru i vremenu, prepoznavanje boja i matematičkih pojmova, razvoj grafomotoričkih vještina.
- d) Socijalna zrelost – vezana je uz emocionalnu zrelost, uspostavljanje odnosa s drugima, prilagođavanje društvenim pravilima i obvezama, usvajanje moralnih normi, sustava vrijednosti i ponašanja u svojoj okolini.
- e) Samostalnost – podrazumijeva brigu o sebi i svojim stvarima.

2.4.3. Nositelji programa

Program provode educirani i stručno kompetentni djelatnici: odgojitelji i stručni suradnici.

2.4.4. Namjena i vremenik programa

Namjena programa je odgoj i obrazovanje djece u godini pred polazak u osnovnu školu. Program predškole je obavezan za svu djecu u dobi prije polaska u osnovnu školu u trajanju od 250 sati.

Kraći program predškole provodi se od 30. rujna 2019. do 29. svibnja 2020., dok se program predškole za polaznike redovnog programa odvija od 2. rujna 2019. do 12. lipnja 2020.

2.4.5. Način vrednovanja programa

- kroz dnevna, tjedna, tromjesečna, godišnja planiranja i zapažanja
- kroz praćenje provedbe bitnih zadataka i izvještavanje
- kroz različite skale, dosjee djeteta, upitnike, ankete (ovisno o potrebi)
- kroz radne grupe i timska planiranja

2.5. PROGRAM OPĆE IGRAONICE

Ustanova ima verificiran program za Opću igraonicu, za djecu koja nisu uključena u redovni program.

2.5.1. Ciljevi programa

- pružiti djetetu mogućnost druženja, stvaranja socijalizacijskih osnova, međusobnog upoznavanja, otkrivanja i oduševljavanja u igri s pedagoški vrijednim materijalima
- omogućiti uspješno uspostavljanje i proširivanje emocionalnih i socijalnih veza te kvalitetnih odnosa s vršnjacima i odraslima u neposrednoj, poticajnoj sredini

2.5.2. Obilježja programa

Odgojno-obrazovni rad u programu Opće igraonice temelji se na spoznajama o specifičnim osobitostima razvoja svakog djeteta.

Osnovna zadaća ovog programa je osigurati uvjete za:

- zadovoljavanje osnovnih tjelesnih potreba te čuvanje zdravlja i života djeteta
- zadovoljavanje potrebe za sigurnošću i ljubavlju drugih osoba s kojima se dijete susreće
- zadovoljavanje potrebe za raznolikom stimulacijom koju omogućuje doživljajima i predmetima bogata i promjenjiva okolina
- zadovoljavanje potrebe uzajmanosti komunikacije na relaciji dijete-dijete, dijete-odrasli
- poticanje na razvoj osjećaja samopouzdanja i pozitivne slike o sebi i svojim osobitostima
- poticati kod djeteta samostalnost i kompetenciju

Temelj rada je igra kroz koju će se ostvarivati navedeni zadaci u programu, graditi i razvijati različite intelektualne i druge mogućnosti djeteta:

RAZNOVRSNE IGRE

- funkcionalne
- simbolične
- igre građenja i konstruiranja

- igre s pravilima
- spontane igre
- društveno-zabavne igre
- svečanosti i tzv. priredbe

IZRAŽAVANJE I STVARANJE DJETETA

- pjevanje
- sviranje
- crtanje
- slikanje i modeliranje
- govorno i scensko izražavanje
- plesanje

ISTRAŽIVAČKO-SPOZNAJNE DJELATNOSTI

- manipuliranje predmetima
- promatranje
- namjerno učenje i vježbanje postupaka
- verbalno rješavanje problema

2.5.3. Nositelji programa

Program provodi educirana i stručno kompetentna odgojiteljica.

2.5.4. Namjena i vremenik programa

Program je namijenjen djeci od 3 do 5 godina koja nisu uključena u redovni program. Rad se organizira u mješovitoj odgojnoj skupini. Program se provodi po principu dva susreta tjedno po dva sata u poslijepodnevnom terminu. Period trajanja programa je od listopada do lipnja tekuće pedagoške godine.

2.5.5. Način vrednovanja programa

- kroz dnevna, tjedna, tromjesečna, godišnja planiranja i zapažanja
- kroz praćenje provedbe bitnih zadaća i izvještavanje

2.6. KRAĆI PROGRAM RANOG UČENJA ENGLESKOG JEZIKA

Program ranog učenja engleskog jezika provodi se također prema vlastitom verificiranom programu odobrenom od Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta. Program je namijenjen redovnim polaznicima, a odvija se dva puta tjedno po jedan školski sat u vremenu boravka djeteta u ustanovi. Djeca su podijeljena u skupine po principu – napredni i početni program.

2.6.1. Ciljevi programa

- razvoj trajne motivacije za učenje engleskog jezika
- razvijanje pozitivnih stavova prema kulturi i izričaju drugog govornog područja
- razvijanje kognitivnih i komunikacijskih vještina na nivou usmenog izražavanja
- uvođenje u strategije učenja stranog jezika
- razvijanje socijalnih vještina i socijalne osjetljivosti
- stvaranje preduvjeta za aktivan odnos prema svijetu

2.6.2. Obilježja programa

Odgojno-obrazovni rad u programu ranog učenja engleskog jezika odvija se u skladu sa spoznajama o djetetovom razvoju i njegovim specifičnostima:

- zadovoljavanje djetetovih aktualnih razvojnih potreba i poticanje svih aspekata djetetova razvoja
- senzibiliziranje djeteta za englesko govorno područje
- temeljiti učenje i podučavanje na holističkom načelu i situacijskom pristupu

- uspostavljanje socio-emocionalne veze kao pretpostavke za mogućnost motiviranja predškolske djece monolingvalne sredine za potrebom razvijanja i jačanja komunikacijskih procesa u zajednici (pobuđivanje razumijevanja i izražavanja na engleskom jeziku)
- uvažavanjem djetetove potrebe za iskustvenim učenjem, poticati razvoj pozitivne slike o sebi i svijetu koji ga okružuje
- razvijati ozračje suvremenih partnerskih odnosa poštujući temeljna dječja prava vodeći brigu o skupnim i individualnim potrebama djeteta
- putem video i audio- materijala nastojati da djeca što bolje oponašaju fonetski sustav engleskog jezika s osobitim naglaskom na intonaciju govora
- kroz dobno primjerene sadržaje usvajati i aktivno upotrebljavati određeni vokabular i fraze engleskog govora
- usvajanje dobno primjerenih pjesmica, brojalica i kraćih tekstova na engleskom jeziku
- kroz igru razvijati i jačati ljubav prema engleskom jeziku, te samim time i otvorenost prema drugim jezicima

2.6.3. Nositelji programa

Program provode educirane i stručno kompetentne odgojiteljice – posebno educirane za provođenje programa ranog učenja engleskog jezika (B2 stupanj)

2.6.4. Namjena i vremenik programa

Program je namijenjen djeci od 4 do 7 godina koja su uključena u redovni program. Skupine se formiraju prema broju zainteresirane djece. Program se provodi po principu dva susreta tjedno po sat vremena. Period trajanja programa je od listopada do lipnja tekuće pedagoške godine.

2.6.5. Način vrednovanja programa

- kroz pedagošku dokumentaciju odgojno-obrazovnog rada
- kroz praćenje provedbe bitnih zadataka i izvještavanje
- ankete za roditelje
- fotografije i video-snimke

2.7. PROJEKT EKO ŠKOLA, EKOLOŠKI PROGRAM

Već dugi niz godina djecu u Dječjem vrtiću Duga Resa osvještavamo o važnosti očuvanja okoliša i cjelokupnog održivog razvoja kroz različite aktivnosti i projekte u svim našim objektima; razvrstavanja, recikliranja i ponovne uporabe otpada, uređivanja okoliša (uređenje povrtnjaka, cvjetnjaka, održavanja čistoće zelenih površina), zdravog življenja, zaštite prava djece i sl. Naš sljedeći korak je provoditi program Eko škole, dobiti povelju statusa Međunarodne Eko škole i postati nositelj Zelene zastave, postati Eko vrtić. Na to nas je potaknula upravo naša prekrasna rijeka Mrežnica i želja da se njena ljepota i čistoća sačuvaju. Naš objekt Resica je upravo smješten uz nju te smo do sada izdali dvije ekološke slikovnice, „Resica“ i „Kako je vrtić dobio ime“ koje govore o važnosti prirode za naš vrtić i djecu našega grada.

2.7.1. Cilj projekta

Eko škola je razvoj ekološke svijesti kao uvjeta održivog razvoja, senzibiliteta za zaštitu i očuvanje prirodnog okoliša. Zadaće koje želimo projektom Eko škole ostvariti su poticanje istraživačkog odnosa djeteta prema prirodi koja ga okružuje i njezinom očuvanju, posebno naše rijeke Mrežnice. Poticanje odgovornog odnosa prema energiji i otpadu te spoznaje o njegovoj iskoristivosti, usmjeravanje interesa prema važnosti čistog zraka, vode i tla te stvaranja navika zdravog življenja. Razvoja mišljenja i razumijevanja odnosa žive i nežive

prirode. Poticanje na kreativno izražavanje u različitim medijima. Poticanje razvoja socijalnih kompetencija i pozitivne slike o sebi i razvoja emocionalne inteligencije.

Projekt je namijenjen djeci vrtićke dobi na svim našim objektima, posebno skupinama „Gumbići“ s Resice te „Cookies“ i „Leptirići“ s objekta Maslačak kao nosiocima.

Strategija djelovanja obuhvaća istraživanje kroz različite eko aktivnosti i projekte u vrtiću, izvan vrtića i u široj društvenoj zajednici, utvrđivanje postojećih problema u okolišu i mogućnosti rješenja, suradnja sa svim čimbenicima i uključivanje svih struktura, obilježavanje svih važnih Eko datuma i Eko obiteljskog dana kroz razne aktivnosti, djelovanje Eko patrola, prikazivanje eko-aktivnosti u svim medijima.

2.7.2. Misija

Održivi razvoj je složen proces koji sadrži komponente zaštite okoliša i kao takvog želimo ga integrirati kroz sve segmente u svakodnevnom životnim situacijama i aktivnostima našeg okruženja koje treba biti poticajno, osmišljeno za istraživanje i stjecanje novih iskustava i znanja djeteta o sebi, drugima i svemu što ga okružuje.

2.7.3 Plan djelovanja i program rada

Ekološki program planiramo provoditi kroz cijelu pedagošku godinu, odnosno od rujna 2019. do lipnja 2020. godine svakodnevno u svim odgojnim skupinama u sklopu redovnog programa. Raznovrsne aktivnosti provodile bi se u unutarnjem i vanjskom prostoru vrtića. Većina aktivnosti provodila bi se u grupi djece od tri godine do polaska u školu, dok bi se u pojedine aktivnosti, u skladu s njihovim mogućnostima, uključivala i djeca jasličke dobi, kao i njihovi roditelji.

Redovito bismo informirali roditelje putem eko panoa na svakom objektu i web stranice o aktivnostima koje provodimo tokom godine.

Tijekom cijele pedagoške godine provodili bismo aktivnosti poput obilježavanja Svjetskog dana vode, Svjetskog dana zdravlja, Dana kruha i zahvalnosti za plodove zemlje, davanje na važnosti zdravoj prehrani, uzgajanja sadnica, sađenja cvijeća, obilježavanje lokalnih manifestacija kroz eko aktivnosti, očuvanje zdravlja djeteta kroz provođenje projekta Zdrava hrana (edukacija za roditelje), proslave zdravih rođendana, kontinuirani boravak i igra na svježem zraku... Posebni naglasak staviti ćemo na prikupljanju, razvrstavanju i recikliranju otpada, formiranje eko otoka i nabavi odgovarajućih kanti za odvajanje otpada „Pametno odloži“. Također, povodom Dana planeta Zemlja (22 .travnja) planiramo postaviti izložbu u Demokratskom rasadniku s likovnim radovima svih naših odgojno obrazovnih skupina isključivo napravljenih od recikliranih materijala i s ekološkom porukom. Za kraj pedagoške godine održali bismo „Obiteljski eko dan“ na svakom objektu - zajedničko djelovanje djece, roditelja i odgojitelja u čišćenje obale rijeke Mrežnice, šuma, sadnja cvijeća i uređivanje okoliša vrtićkih dvorišta.

3. SMJER PROFESIONALNOG RAZVOJA STRUČNIH DJELATNIKA

Bitna misija obrazovanja je pomoći svakoj osobi da razvije svoj vlastiti potencijal da bi postala cjelovito ljudsko biće, preporučujući pristup „učiti kako se uči“ tijekom čitavog života. Svakog pojedinca bi trebalo osposobiti za učenje tijekom njegovog životnog vijeka da bi bio u stanju kontinuirano se prilagođavati promjenjivom, složenom i međuovisnom svijetu. Pod stručnim usavršavanjem odgojitelja podrazumijeva se istraživanje i mijenjanje osobne prakse, što ovisi od angažmana odgojitelja i stručnog tima, i ima važne implikacije na njihov osobni razvoj.

Nastojati ćemo našim djelatnicima osigurati kontinuirano profesionalno učenje i razvoj. I dalje ćemo poticati stjecanje novih saznanja iz područja ranog i predškolskog odgoja kroz stručne skupove u organizaciji Agencije za odgoj i obrazovanje i ostalih organizacija, ali

ćemo naglasak staviti na akcijska istraživanja kroz koje se propituje i istražuje praksa te poticati umrežavanje vrtića „zajednica koje uče“ i na taj način osigurati razmjenu znanja i zajedničko učenje. Pod akcijskim istraživanjem podrazumijevamo zajedničko refleksivno istraživanje, s ciljem razumijevanja i unapređivanja odgojno-obrazovne prakse.

Stručno usavršavanje usmjereno na istraživanje osobne prakse u vrtiću ne omogućuje samo prigode za individualni razvoj odgojitelja nego i mogućnosti za razvoj suradničkih odnosa i to ne samo u okviru jedne ustanove nego i šire, stvaranjem mreže suradničkih vrtića – profesionalnih zajednica koje uče. Zato učinkovita organizacija vrtića mora biti otvorena i uključivati u proces promjena sve sudionike odgojno-obrazovnog procesa. Promjene se ne mogu obavljati izdaleka, odozgo, već moraju dolaziti iz ustanove i uključivati ljude koji će ih svakodnevno implementirati u praksi na razini svoje ustanove, a postupno i šire.

Poseban naglasak u profesionalnom razvoju biti će i naše kontinuirane, redovite radne grupe (interne stručne aktive), supervizije sa stručnim suradnikom i odgojiteljima s različitim temama npr. mentorstvo pripravnicima, djeca s TUR, projekti. Također ćemo nastojati biti dio naše šire profesionalne zajednice i aktivno sudjelovati na stručnim skupovima u zemlji te dijeliti iskustva i saznanja s kolegicama iz struke i širom javnosti (preko naše web stranice). Nastaviti ćemo uvažavati odgojitelje i njihove interese u planiranju stručnih usavršavanja koje zajedno dogovaramo na prvim Odgojiteljskim vijećima i stručnim aktivima i planirati ih u Godišnjem planu i programu ustanove.

4. OSIGURAVANJE KVALITETE

Pod osiguravanjem kvalitete podrazumijevamo vrednovanje našeg odgojno-obrazovnog rada što je vrlo složen proces. Razlikujemo unutarnji i vanjski sustav vrednovanja. Unutarnji podrazumijeva vrednovanje od strane dionika koji su direktno ili indirektno uključeni u odgojno-obrazovni proces, a vanjsko vrednovanje provode čimbenici izvan ustanove (NCVVO, instituti, udruge, ministarstvo, itd.). Smatramo da se kvaliteta može najbolje osigurati kombinacijom ova dva sustava.

U lipnju 2013. smo se uključili u projekt „Samovrednovanje ustanova ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja“.

Vrednovanje unutar ustanove vršiti ćemo od strane ravnatelja, odgojitelja i stručnih suradnika na osnovu timskog planiranja i evaluacije procesa i rezultata, na sastancima stručnog tima, manjih radnih grupa odgajatelja (stručnih aktiva), te odgojiteljskih vijeća, uvažavajući konkretne materijale, nastale u neposrednom radu s djecom (video zapisi, fotografije, mape, skale procjene, ankete) i drugo. Odgojiteljice će voditi propisanu pedagošku dokumentaciju koja je ujedno materijal za vrednovanje. Na kraju godine, svi odgojno-obrazovni djelatnici pisat će izvještaj o radu i ispunjavati upitnik osobne evaluacije koji će obraditi stručni tim.

Važno nam je naglasiti da je osiguranje kvalitete odgojno-obrazovne prakse primjenjivo, ali to nije statično pitanje sa samo jednim točnim odgovorom. Kvaliteta se u odgojno-obrazovnoj ustanovi temelji na živoj razmjeni znanja i iskustva svih sudionika odgojno-obrazovnog procesa, te smo usmjereni k tome da je trajno unapređujemo.

RAVNATELJICA

Božić Ana v.r.